

AP 2 SÆRLIGT OM BEREGNING AF MASKIN- OG ARBEJDSOMKOSTNINGER I AFGRØDEKALKULERNE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I nærværende notat, som er udarbejdet i september 2018, findes mere detaljeret information om beregningerne.

Baggrund

Som et element i afgrødekalkulerne vises beregnede omkostninger til maskiner og arbejdskraft. Det er i "områdebeskrivelser for salgsafgrøder og grovfoderafgrøder" beskrevet, hvilke elementer der indgår i beregningen.

Indsamling af data om maskiner og redskaber

Det defineres i forbindelse med udarbejdelse og ajourføring af afgrødekalkulerne, hvilke arbejdsopgaver der skal gennemføres ved dyrkningen af den enkelte afgrøde; f.eks. skal der tromles eller ikke tromles efter såning af vinterraps.

Denne gennemgang af arbejdsopgaver genererer en liste over maskiner og redskaber, som i forbindelse med dataindsamling og efterfølgende validering via bl.a. producenter og importører udfyldes med oplysninger om bl.a. maskiners listeprijs, forventet kapacitet, forventet levetid, forventet værditab, forventede vedligeholdelsesomkostninger, forventet energiforbrug etc.

Priser og investeringsberegninger er udarbejdet på maskintyper – ikke på mærker. Det betyder, at der kan være en stor spredning i de indsamlede priser for samme maskintype, og at en gennemsnitlig pris for f.eks. en radrenser kan dække over en meget stor variation på grund af f.eks. mærke og teknologi.

På samme måde kan der være afvigelser mellem listepreiser og handelspriser; der kan i beregningerne ikke tages højde for dette, da omfang og størrelsesorden ikke kan fastlægges.

Investeringsberegninger

For hver redskabstype defineres flere størrelser af det enkelte redskab eller den enkelte maskine, som sættes sammen med passende traktor i maskinsæt.

Der foretages derefter en investeringsberegning for hvert maskinsæt ud fra forudsætninger om lav henholdsvis høj kapacitetsudnyttelse (mange ha pr. år og kort levetid/stort årligt værditab henholdsvis få ha pr. år og lang levetid/lavt årligt værditab).

Investeringsberegningerne for hver opgave udgøres således af kombinationer af mindre og større maskinsæt og høj og lav anvendelse.

Anvendelse af resultater

Investeringsberegningerne for de forskellige størrelser maskinsæt og niveauer for anvendelse vægtes sammen til en gennemsnitlig opgavepris. Disse opgavepriser tilknyttes så de enkelte afgrøder, og for nogle opgaver korrigeres den beregnede pris for jordbundsforhold (jordbearbejdning forventes lidt dyrere på lerjord end på sandjord) og udbytte (høst og hjemkørsel).

De beregnede opgavepriser er et bud på, hvad det kan koste en landmand at løse en opgave med egne maskiner med en rimelig levetid og anvendelse. Det vil være muligt at løse opgaverne billigere end beregnet med ældre maskinpark og / eller højere anvendelse, og opgavepriserne bør ikke bruges til sammenligningsformål; her skal anvendes tal fra egentlige bedriftsspecifikke maskinanalyser.

Udvikling i listepreiser og beregnede maskin- og arbejdsomkostninger

Siden seneste store dataindsamling på markmaskiner, der blev gennemført i 2015, er der sket en udvikling i listepreiserne.

Der er nogen spredning på udviklingen i priser på de enkelte redskabstyper og produktgrupper. I nogle grupper er prisudviklingen større end i andre produktgrupper.

Der bliver også nogen forskel på udviklingen i de beregnede opgavepriser som en konsekvens af forskelle i udviklingen i listepreiser. I gennemsnit er de beregnede maskin- og arbejdsomkostninger på afgrødeniveau steget nogle få %.

For vinterafgrøder i 2019-kalkuler, der altså er etableret i efteråret 2018, anvendes etableringsomkostninger for 2018, mens de tilsvarende vårafgrøder er omkostningssat til 2019 priser. Derfor koster f.eks. en pløjning forud for vårsæd ikke det samme som en pløjning forud for vintersæd i samme års kalkuler.